

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ, Str. Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 500 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

CUPRINSUL:

Congresul Asociației generale a preoților ortodocși.
Pr. D. Biji: Sfințirea bisericii din Cucerdea-rom.
Prof. Dr. G. L. Muntean: Condițiile pentru intrarea în noua împărăție.
Rap.: Festivalul dela „Armonia“.

Cor.: Sfințire de clopote în Susenii-Bârgăului.
Convocarea conferinței preoțești de toamnă a tractului Unguraș.
Cronică. — Comunicate oficiale. — Concurs pentru întregirea postului de protopop a tr. Lăpuș.

Congresul Asociației generale a preoților ortodocși.

În zilele de Marți și Miercuri 17 și 18 Noembrie c., s'a ținut în sala Ateneului Dichiu din București congresul anual al Asociației generale a clerului ortodox, despre a cărui desbateri importante facem această dare de seamă, ca să se poată completa cu hotărârile ce s'au luat în Congresul Asociației „Andrei Șaguna“ ținut în săptămâna aceasta în Alba-Iulia, pe care le vom publica în numărul viitor.

Din punct de vedere al unității, cât și al forței ce am reprezentă fiind strânși în acelaș mănunchi de asociație profesională, mai bine ar fi să ne vedem toți preoții ortodocși din România, membrii ai unei singure asociații clericale.

Rupți în atâtea asociații câte provincii, nu facem decât să imităm păcatele politicianilor, cari cu acțiunile lor regionaliste împedecă unificarea sufletească a poporului nostru. Stând izolați unii de alții, nici nu ne cunoaștem cum ar trebui să ne cunoaștem, ci tot prin prisma miopiei regionaliste.

Acest congres a fost înălțat în prestigiu, în mod deosebit prin participarea permanentă a I. P. Sf. Sale Patriarhului Miron, Mitropoliților Pimen și Gurie, P. S. Sa Arch. Tit Simedrea, Platon Ciosu, dl prof. S. Mehedinți, Archim. Scriban, pr. Nic. Popescu, secretar general la Instrucție și Culte, d. Stancu Brădișteanu, d-na Alexandrina Cantacuzino și dl Oct. Goga, cari prin cuvântările rostite au adus omagii activității preoțimii și rostului ei în funcțiunea vieții

noastre de stat românesc și creștin. Toți au asigurat preoțimea că o vor sprijini să nu fie îngenunchiată cu curbe de salarizare cari se ridică la olaltă până la 50% din salariul anului 1930.

Congresul a fost deschis de președintele Asociației pr. P. Partenie, spunând și următoarele:

„Cu binecuvântarea I. P. S. Patriarh ținem și în acest an congresul preoțesc și-l ținem pentru nevoia de afirmare a unei solidarități și conștiințe de corp pe care nu trebuie s'o stingerească nici chiar greutatea materiale ale ciasului de acum.

Clerul trebuie menținut pe un pedestal înalt de unde să poată impune poporului. Credem că trebuie menținut și angrenat în Stat, la funcțiunea larg și unitar admisă a sacerdoției noastre sociale, iar nu dezagregat de această funcție socială și aruncat la cheremul popular, ca un lucru demodat și tolerat, cum s'ar mai tolera de pildă moara de pe iaz față de cea cu aburi, sau carul țărănesc față de automobil.

Cerem P. S. chiriarii să se constituie în ofensivă spirituală ca să biruim tot maramul social în care am căzut.

Clerul de mir este doritor să se facă această mobilizare, căci numai biserica poate unifica și înfrăți sufletele într'o lucrare mai înțelegătoare. Numai biserica poate reînțoarce la un făgaș normal sufletul omului împrăștiat de necredință.

Ceeace cerem noi — în afară de preo-

cupări profesionale — este ca potrivit art. 31 din legea cultelor, statul să distribuie bisericii fondurile sale în chip proporțional cu numărul de suflete. Cerem ca impunerile de sacrificii să ni se facă în aceeași măsură ca celorlalți slujbași de obște ai țării, încât să nu pară că biserica ar fi mai lovită.

Credem că este bine să se știe că dacă noi nu putem face grevă — împotriva unor jicniri în prestigiul nostru — suntem singurii cari putem proclama greva contra grevelor deșanțate și anarhice.“

Urmează cuvântările I. P. Sfințitului Patriarch, Mitropolitul Pimen și Gurie, episcop Iustinian, pr. Nic. Popescu, S. Brădișteanu, Oct. Goga, Prot. I. Duma-Petroșani.

În ședința de după masă pr. Manea Popescu a vorbit despre Misionarismul Bisericii noastre față de stările și curente sociale de astăzi.

La această chestiune au mai vorbit pr. Burjacovschi, pr. Scosnicov, archim. Scriban spunând că discuțiunile teoretice nu sunt de folos, trebuie să trecem la activitatea practică.

Seara la Ateneul român pr. prof. univ. Val. Iordăchescu a ținut o conferință despre: „*Problema creștină față de cugetarea contemporană*“, tratată cu un documentat aparat științific, pentru care a fost viu felicitat, iar studenții i-au făcut o manifestație de simpatie.

A doua zi după deschiderea ședinței, la propunerea președintelui, în privința cazului dela *Sărăsău*, s'a votat următoarea moțiune:

„Clerul ortodox român, adunat în congresul general al asociației sale fiind hotărât să înfăptuiască misionarismul integral al bisericii ortodoxe până la periferia țării și înțelegând a face pașnic această educație tradițională, roagă pe dl prim-ministru să intervină și prin acte de guvern, ca și alte confesiuni să procedeze la fel. Cerem aceasta fiindcă nu trebuie să ni se mai servească agresiuni fără precedent în țara românească ca aceea dela *Sărăsău*, unde o administrație agresiv confesională a pângărit sf. lăcaș până și sfânta cuminicătură cu sfântul antimis, aruncându-le în stradă împreună cu obiectele de cult.“

Cerem a se înfieră gestul prefectului Jurca și a se asigura pașnica păstorire a ortodocșilor din Maramurăș“.

Cei ce au vorbit în chestiunea aceasta au cerut să se vină într'ajutorul parohiilor din Maramureș.

Pr. Popescu-Mozaceni a vorbit contra francmasonilor, cari luptă pe toate căile să distrugă biserica.

Pr. P. Partenie — într'un referat mai lung s'a ocupat cu chestiunea salarizării preoției, protestând contra nedreptăților ce ni se fac: și cere ca bugetul cultelor să fie repartizat pe proporționalitatea numărului credincioșilor fiecărui cult, cu nominalitatea statului de salarii și specificitatea capitolului la materiale.

În această chestiune au mai vorbit I. P. Sf. Sa Mitropolitul Gurie, pr. Cuciujna, adv. T. Popescu etc.

Pr. Matase și Marin Preotescu dela Pițești vorbesc pentru fuzionarea tuturor asociațiilor preoțești în una singură.

Pr. protopop Duma-Petroșani, aduce asigurări din partea clerului ardelean că înțelege să fie alături de întregul cler ortodox român și că la prima chemare își simte datoria să colaboreze într'o asociație generală.

Se aprobă gestiunea ziarului „*Graiul Vremii*“.

Înainte de închiderea congresului s'a votat o moțiune în care se cer următoarele:

Susținerea seminarului monahal, ca școală specială de misionarism; crearea unei atmosfere prielnice prin presă în general, pentru misionarismul preoțesc și implicit prin presa bisericească; crearea unui organ central al misiunilor, pendinte de Sf. Sinod, pentru unitate de vederi și acțiune, în chestia misionară; reînființarea misionarilor eparhiali și județeni; contribuția eparhială pentru misionarismul de obște; editarea unui cotidian bisericesc, în care, chestiunea misionară să ocupe loc principal: intensificarea învățământului sectologic în seminarii și facultățile de teologie; să se facă o contrapropagandă prin radio față de mișcarea ateistă, pornită de aiurea tot pe calea radio-ului.

În privința învățământului religios în învățământul primar se cere înființarea unei ore pe săptămână pentru predarea religiei cum și punerea la dispoziție a materialului necesar de predare.

Să se aplice clerului ortodox-român a-

ceiași curbă de sacrificiu ce se aplică și celorlalți funcționari publici, socotită fiind la bugetul de personal din 1931, dar fără amputarea nedreaptă de 12 la sută; orice altă reducere nouă ce s'ar mai cere Bisericii ortodoxe are drept rezultat dezorganizarea cultului său și deci cerem a nu ni se mai pune; bugetul general al Cultelor să fie repartizat pe proporționalitatea numărului de credincioși ai fiecărui cult, cu nominalitatea Statului de salariu și specificitatea capitolului de cult și materiale; clerul se solidarizează cu cauza cântăreților bisericești, a căror desfacere de buget, însemnează desființarea cultului ortodox și închiderea bisericilor.

Între ultimele puncte, congresul roagă pe I. P. S. S. Patriarh să convoace congresul național bisericesc, organul legislativ al Bisericii, care este compus și din reprezentanți mireni, fruntași ai vieții publice, pentru a se lua în deliberare, din vreme, chestiile bisericești, ce nu îngăduesc întâzieri și nici surprinderi neplăcute pentru Biserică.

După votarea motiunii părintele Partenie încheie congresul mulțumind I. P. S. Patriarh și celorlalți ierarhi pentru participarea la congres și cere să se numească o comisie care să organizeze mai amplu asociația cu colaborarea tuturor membrilor clerului din toate provinciile.

La sfârșit I. P. S. Patriarh arată starea grea financiară a țării și sfătuște pe preoți să fie ca și până acum, împăciuitori și buni sfătuitori ai mulțimii.

Sfințirea bisericii din Cucerdea-Românească.

La 1 Septembrie 1922 — mi-se pare — a fost înființat un nou protopopiat în județele: Cluj-Turda-Târna-mică etc. — figurând și azi sub numele de: Protopopiatul Luduș. Tinăr acest protopopiat — pot să zic — și cu baze noi, organizație nouă — prezintă din zi în zi fapte vrednice de laudă. Harnicul și Prea Onoratul Părinte Protopop *Romul Popa*, povățuște, sfătuște, dă îndrumări și unuia și altuia. Din mulțimea lucrărilor ce se fac aici, în bună parte se datoresc înțelepciunii păstorului ce

stă în fruntea acestui protopopiat. Noauă ani de viață bisericească are acum acest protopopiat — și cutreerând toate parohiile ortodoxe din el, vom găsi lucruri — cari dovedesc un mare și neașteptat progres. Parohiile de acum aproape un deceniu — vechi cum erau atunci, sărăcăcioase, au făcut îndreptări spre bine. Case parohiale se zidesc acolo unde nu sunt; și mai ales biserici frumoase și potrivite vremilor de azi, se ridică spre lauda lui Dumnezeu. Parohiile, ce au fost cândva sărace: Luduș, Ațintiș, Cheța, Zaul-de-Câmpie, Cucerdea-Românească etc., astăzi se pot înșiră între cele bune. Drept aceea binele realizat s'a putut ajunge numai prin mari eforturi și greutate. Între astfel de biruințe se numără și zidirea bisericii din Cucerdea-Românească, a cărei sfințire s'a făcut la 25 Oct. c.

Pare că și bunul Dumnezeu, dar și natura întreagă se bucură la cele ce au a-se săvârși în Cucerdea. Zi frumoasă, ca de primăvară se arată încă de dimineața. Credincioșii veniți și din satele vecine, asemenea și preoții orânduși a lua parte la solemnitate, îmbrăcați în haine de sărbătoare împreună cu preotul local *Petru Sămărghișan*, așteaptă ca să întimpline pe P. On. protopop tractual Romul Popa, mandatarul P. Sf. Sale Episcopului nostru Nicolae. Sosind, P. C. Sa este salutat cu foarte frumoase cuvinte de către preotul locului. Răspunde la salutul Cucerzenilor, Prea On. Domn Protopop, remarcând, că se va bucura și Sfinția Sa de marea sărbătoare, căci ea se face nu numai pentru că s'a reușit a termina cu bine biserica, ci mai mult că binele a învins răul de aici, că oamenii puțini și harnici au învins pe cei mulți răi și renitenți. Astăzi e învins răul din partea binelui. După aceasta preoți și popor în răsunetul clopotelor și în cântări bisericești merg dela locuința preotului, unde era până acum capela de rugăciuni, la biserica cea nouă. Aici se face sfințirea apei, apoi se încunjură biserica, se citesc rugăciunile recerute, se cântă cântări bisericești de către preoții și cantorii prezenți, apoi se intră în biserică unde, după încheierea sfințirii bisericii se săvârșește prima sf. Liturghie, de către opt preoți în frunte cu Prea On. D. Protopop. Sf. Liturghie se încheie cu una dintre cele mai frumoase

cuvântări, rostită de P. On. D. Protopop, combătând indiferentismul și arătând că nemulțumirile de pe pământ sunt datorite tocmai faptului că binele pe care îl dorim nu-l căutăm acolo unde trebuie — în biserică. Aici se face apoi parastas pentru morți, cler și poporul de aici, apoi se stropește poporul cu apă sfințită și se împarte anafora, depărtându-se fiecare la vetrele lor laudând și preamărind pe Dumnezeu, că și de data aceasta s'a arătat puterea sa de a face minuni. Lăudat să fi Doamne întru înțelepciunea și puterea Ta.

Oaspeții merg la locuința preotului local, unde iau masa în deplină bucurie, că pentru preamărirea lui Dumnezeu s'a mai ridicat o stâncă, pe care porțile iadului nu o vor birui nici odată. În decursul gustării și mai ales după terminarea ei în toaste frumoase se arată munca titanică ce s'a depus aici; ca apoi în această zi să se facă frumoasa solemnitate. A tostat P. O. Protopop R. Popa, pentru M. Sa Regele și pentru P. Sf. Sa Episcopul Nicolae al Clujului, pr. Biji vorbește pentru P. On. D. Protopop, scoțând în relief hărnicia, înțelepciunea și dreptatea Sfinției Sale, pentru ce preoțimea din protopopiat îl iubește foarte mult. Pr. Gh. Stan laudă faptele vrednicului preot local. Se mai rostesc și alte toaste; toate încheiate cu acela al părintelui local P. Sămărghițan. Cu lacrimi de durere în ochi, că își aduce aminte de ce a îndurat, cu lacrimi de bucurie în ochi, de ceeace se sărbătorește azi, mulțumește Prea O. Protopop pentru ajutorul dat până acuma, și pentru fapta frumoasă de azi făcută cu mare oboseală — precum și aceluia cari l-au ajutat: cum este Dl. Batențan, antreprenor, pictorul, etc. Dă Doamne ca acest sfânt lăcaș să învingă pe cei răsvrățiți și răsculați contra luminii lui Hristos și fă ca ea să fie (biserica) o adevărată mamă a Cucerzenilor, adăpostindu-i pe toți mai ales în necazurile cele mari și multe.

Remarcăm ca oaspeți pe: P. On. D-na Protopop R. Popa cu d-șoara Luța, preoții: T. Onițiu-Ațintiș, Gh. Stan-Cheta, N. Sămărghițan fratele preotului local, I. Macaveiu-Sâniacob, Oct. Chirilă-Sălcud, I. Velțan-Chinciș, Dl. Batențan, antrepr. și alți domni și doamne, învățători și învățătoare.

Dumitru Biji, preot Deag.

„PREDICA DE PE MUNTE“

Condițiile pentru intrarea în noua împărăție.

(Urmare.)

b) Măhnirea.

A doua condiție anunțată de Mântuitorul pentru cineva să poată intra în împărăția divină, este „măhnirea“. Această nouă virtute nu poate fi despărțită de sărăcia cu duhul. Cel într'adevăr umil, deci conștient de propriile lui scăderi, conștient de necesitatea unui ajutor mai înalt, pentru a se putea emancipa din noroiul stricăciunii, va trăi aci pe Pământ într'o permanentă măhnire internă. Deși locuitor al Pământului, având privirea îndreptată spre cer, în fie ce clipă se va simți ca un călător în acest lăcaș temporal. Și nu numai atât, noțiunea „măhnire“ din a doua fericire este și mai largă. Prin cel ce plânge, n'avem să-l înțelegem numai pe cel ce suferă pentru propria-i păcătoșenie, ci și pe cel ce suferă și plânge pentru această lume, stăpânită de puterea răului. Pe cel ce suferă văzând cum misterioasa putere a păcatului este pretutindeni în favorul său activă. Pe cel ce plânge această lume nesocotită care s'a ridicat împotriva divinității.¹⁾

Cu tot dreptul se exprimă Heinrici: „Lacrimile, cari sunt lacrimi fericite, trebuie totuși să fie expresiunea unei dureri, care premerge împărăției lui Dumnezeu, unei dureri cauzate de îndărătnicia, răutatea și puterea stricăciunii din această lume. Astfel de lacrimi varsă Mântuitorul pentru Ierusalim“ Mateiu 23, 37.²⁾

c) Blândețea.

Deși răul care dominează lumea, năvălește cu putere de exterminare asupra celor evlavioși, Domnul le recomandă liniștea și blândețea. Ordinea din lume este supravegheată de Dumnezeu. O încercare de acțiune unitară a celor evlavioși, cu tendința de a converti forțat această ordine, ar fi de mai înainte condamnată la eșec. La timpul său răul va fi învins, și numai cei buni vor stăpâni. Cel evlavios înarmat cu blândețe, să se încreadă în pavăza cerească, și Domnul ocrotitor care nu lasă nevinovăția să piară, și posedă toate mijloacele prin cari să înfrângă răul, va ajuta nevinovăției să intre în drepturile ei. Învingerea finală va fi a celor blânzi. Dumnezeu a promis acest lucru omenirii prin gura profeților Vechiului Testament.³⁾

¹⁾ Dr. A. Steinmann „Die Bergpredigt“ Paderborn 1926, pag. 14. Dr. V. Gheorgin „Sf. Evanghelie după Mateiu“ vol. I, Cernăuți 1925, pag. 199.

²⁾ Heinrici „Bergpredigt“ II. 45.

³⁾ Ps. 37/36 11; Is. 11, 4; 29, 19.

Cuvintele apostolului Pavel: „Dacă Dumnezeu este cu noi, cine este împotriva noastră“¹⁾ (Rom. 8, 21), lămuresc pe deplin atitudinea celor evlavioși în lume.

Mântuitorul condamnă pe acei fii ai poporului iudeu, cari în înflăcărea lor au fost ispitiți de gândul nebun de a aduce împărăția messianică cu puterea.²⁾

d) Foamea după dreptate.

Blândețea și calmitatea impusă celor evlavioși, n-are să ducă la trândăvie și tihnă. A suporta răutățile lumii, fără cârtire nu înseamnă a ne conforma ei. În caz contrar pierdem calitatea de pioși. Din potrivă în a patra dispoziție Mântuitorul pretinde să fim permanent flămânzi și setoși după dreptate. Noțiunile: foame și sete în încopcierea de față au menirea numai de a evidenția intențitatea preocupărilor noastre după dreptate, căci foamea care realizează fericirea nu este o foame după hrana pământească, ci corăspunde cu râvna după mâncarea cu care Iisus ne satură. Pânea zilnică a celui evlavios este dreptatea. Practica dreptății în vorbe și fapte, simțeminte și cugetări, ne face bine plăcuți lui Dumnezeu.

e) Milostenia.

În jurul său cerescul Mântuitor nu vede, decât o lume de suflete înguste. Iudei și păgâni se întrec a practica egoismul. Păgânul e călăuzit în raportul său față de cei mai slabi și neștiutori, de ideea că nu-s vrednici de a li-se arăta îndurare.³⁾ Nici iudeul atotputernic nu alimentează altfel de sentimente față de cei inferiori lui. Dacă practica s'ar părea că desminte această afirmație, este numai o iluzie. Iudeul care ajută pe cei săraci, în piețele publice, în colțul străzilor, la intrarea în templu, nu este cătuși de puțin mai altruist, decât păgânul, care în anumite împrejurări simte o înmuere a inimii în fața suferinței. Nu sentimentul de iubire față de semenul său îl determină să-și deschidă punga, ci îngâmfarea și dorința de a vâna cu ușurință stima conaționalilor. Acelaș sărman reclamându-i ajutorul în împrejurări când răsplata pe care o dorește nu i-ar fi asigurată, ar fi refuzat și bruscat. Un strălucit exemplu ni-l dă Iisus în pilda: „Bogatul și sărmanul Lazar“.

Ce contrast între aspectul acestei lumi și împărăția lui Dumnezeu. Acolo însuși stăpânul suprem este cea mai desăvârșită întrupare a îndurării. Numai așa se poate explica că a trimis pe

unicul său Fiu între noi, să ne mântuiască. Au doară noi oamenii prin fapte am fi meritat această mântuire? Nu. Totul are a se mulțumi bunătații și îndurării divine.

E logic deci ca Mântuitorul să pretindă dela cei ce vor să ajungă cetățeni ai acelei împărății, să fie milostivi. Milostenia concepută de El, nu este numai o compătimire sentimentală față de cei suferinzi, ci o identificare a noastră cu ei. Este un eflux natural al poruncii divine: „iubește pe deaproapele tău, ca pe tine însuși“. În acțiuni se manifestă prin ajutorarea momentană și desinteresată a semenilor noștrii cari suferă, în măsura posibilităților materiale și spirituale, și prin iertarea necondiționată a acelora, cari ne-au păcătuit cu ceva.

f) Curățenia sufletească.

Deși cu 19 secole în urmă omenirea a fost instruită cum să conceapă și să practice milostenia, generația secolului nostru nu se poate mândri că stă departe de contemporanii lui Iisus în aceasta privință.

Obicinuiim a face bine, nu de dragul binelui, ci pentruca la timpul său să ni se plătească cu aceeaș măsură. Răsplata pusă în vedere de Mântuitor ne apare prea îndepărtată. E mai comod când cu o mână dăm, iar cu cealaltă luăm înapoi ceea ce am dat. Numai cât bunătaatea faptelor noastre, nu stă în raport direct cu interesele personale. Interesul personal într'o acțiune de binefacere, diminuează, dacă nu chiar nimicește în întregime calificativul acțiunii noastre.

Domnul nostru Iisus Hristos cunoscând greutatea cu care omul desface acțiunile sale de interesul personal momentan, în fericirea a 6-a condiționează faptele îndurării creștine de curățenia sufletească.

Ce avem să înțelegem prin curățenia sufletească? Nu, ceea ce înțelegem în uzul vorbirii, ci nepătata simplitate a inimii și puritatea sentimentelor.¹⁾ Această puritate este factorul esențial care activează acțiunile desinteresate ale îndurării. Fericitul muritor care se caracterizează printr'o astfel de puritate sufletească, în fața nenorocirii care a izbît pe semenul său, nu stă pe gânduri, nici calculează valoarea jertfei ce o face. El nu stă un moment la îndoială de a ajuta, sau nu. Simpla vedere a nenorocirii îl și determină la acțiune. Iar dacă din inima lui emană astfel de acțiuni, nu ne-o putem închipui întinată în păcate.²⁾ Orice pom după roadă

¹⁾ I. Weisz „Die Predigt Jesu vom Reiche Gottes“ Göttingen 1900, p. 192—197.

²⁾ H. Strack-P. Billerbeck „Das Evangelium des Matth. erläutert aus Talmud und Midrasch“ I. München 1922 p. 205.

¹⁾ T. Zahn „Evangelium des Matthäus“ Leipzig 1910, pag. 190.

²⁾ Schanz „Kommentar über das Evangelium des hl. Matthäus“ Freiburg 1878, p. 167.

se cunoaște. Faptele bune emană dintr'o inimă neprihănită, cele rele dintr'una păcătoasă. Voiți să deveniți asemenea fericitorilor muritori de cari am amintit ceva mai sus, atunci curățiți-vă sufletul de stricăciunea păcatului, altcum nici odată nu veți fi capabili de adevărate fapte ale îndurării și mi-lostenicii.

(Va urma)

Prof. Dr. G. L. Muntean.

Festivalul dela „Armonia“.

În zilele noastre de grele încercări materiale, când la periferiile Clujului se mai adaugă comunismul ascuns și sectarismul pe față, festivalul dela lăsatul postului de Crăciun din sala „Armonia“ a fost — pentru muncitorii români majoritate covârșitoare ceferiști — ca o oază recreatoare într'un imens pustiu plin de griji și năcazuri de tot soiul.

Nici n'a urmărit alt scop Comitetul de construcție al bisericii ortodoxe române din „Dâmbul Rotund“, Cluj, prin aranjarea acestui festival, decât să strângă rândurile, să descrețească frunțile și să înalțe inimile spre viața curată, senină, împăciuitoare, binevestită de biserica noastră strămoșască.

Comitetul și-a ajuns scopul cu concursul P. O. D. protopop Nicolae VasIU a cărui conferință „Problema religioasă și muncitorimea de azi“ a ținut încordată atențiunea tuturor timp de o oră.

Care era problema? Să se evedențieze, că muncitorimea își datorește întreg nivelul moral și intelectual creștinismului, deci nu îi este iertat să rupă legătura cu biserica.

În vechime muncitorimea era desconsiderată, fără drepturi politice, sociale și morale. Astfel ne arată locul pe care muncitorimea îl obține în statul ideal al lui Plato, apoi în deosebirea castelilor la Inzi și în concepția despre sclavi la Romani. În dreptul roman sclavul era considerat ca obiect (res).

Christos spre deosebire de această concepție propovăduiește egalitatea de fii în fața lui Dumnezeu. Cât timp biserica a avut preponderanța în lume, starea muncitorilor s'a ameliorat tot mai mult și aceasta influință se vede și în evul mediu, când reformatorii sociali susțin, că un stat nu se

poate desvoltă, decât având la temelie concepția religiei creștine despre egalitatea drepturilor politice și sociale (Machiavelli, Cambonella). J. J. Rousseau în „contractul social“ arată concepția religioasă ca superioară în organizarea unui stat.

Numai în veacul al XIX se face ruptura între muncitorime și biserică la apariția manifestului comunist a lui Carol Marx, în care religia se declară ca o prejudecată burgheză.

De atunci atacurile împotriva creștinismului s'au înmulțit, însă s'a dovedit după războiul mondial, că teoria socialistă nu corespunde nevoilor de organizare a unui stat și astfel deputatul socialist german Kausky a susținut, că religia trebuie să fie la temelie organizării unui stat democrat-social, fiindcă echilibrul între clase nu se poate menține decât pe iubire și nu pe ură. Iar ceice vor să ridice muncitorimea împotriva bisericii sunt sămănătorii urei.

Di Protopop a fost viu felicitat pentru această edificatoare conferință de către Di inginer Chibelean, subdirectorul Atelierelor C. F. R., frații preoți prezenți și alți intelectuali.

Corul Academiei teologice sub conducerea d-lui Șendrea prin executarea precisă a celor patru cântări a mișcat sufletele, mai ales prin cele 2 solo-uri din „Doinitorii români“ de N. Popovici.

În farsa lui Caragiale „Conu Leonida față cu reacțiunea“ rolul principal a fost jucat și interpretat cu deosebită artă de di I. Honae absolvent al Conservatorului din Cluj, dar și d-na E. Păcuraru în rolul Efimiței s'a dovedit artistă neîntrecută.

Sfârșindu-se programul părintele-profesor I. Mitariu președintele Comitetului aranjator a ținut să mulțumească de pe scenă P. O. D. protopop N. VasIU care a fost prezent cu Doamna, apoi d-lui Rector al Academiei teologice Dr. I. Vască pentru că a admis să figureze în program corul Academiei, d-lui profesor Dr. Petrașcu pentru perfectă instruire a corului, d-lor tineri artiști precum și publicului destul de numeros, care a participat.

S'a relevat prezența în corpore a celor 150 elevi ucenici ai școlii de meseriași C. F. R. sub conducerea d-lui adm. To-

mescu, apoi dl inginer cfr. Bălăban, preoții: Cociuban și Cioara și alții.

Tineretul și-a petrecut bine, dansând jocuri populare și moderne, până la orele 4 dimineața, în acordurile muzicii C. F. R.

Despre rezultatul material, se va da seamă în numărul viitor.

Rap.

CONFERINȚE PREOTEȘTI ȘI CERCURI RELIGIOASE

Sfințire de clopote.

Orice faptă măreață, se evidențiază moralicește mai mult, cu cât împrejurările între cari a luat ființă, sunt mai grele. Acest adevăr fundamental s'a putut constata și în parohia Susenii-Bărgăului, când în ziua de 25 Oct. 1931 s'a săvârșit sfințirea clopotelor noi.

Lipsită fiind parohia de aceste podoabe bisericesti, preotul-paroh încă dela venirea sa în parohie și-a pus în gând să procure, pe lângă cele 2 clopote mici — unul din 1771 —, încă două clopote mai mari, vrednice de-o biserică frumoasă cum e cea din Suseni.

Imprejurările însă nu i-au dat răgaz, decât abia acum când s'a găsit o familie adevărat creștină, care s'a angajat să cumpere un clopot; al doilea l-a cumpărat parohia, tot din indemnul parohului Nic. Cristea. Această familie este: *Traian și Maria Gârbovan* și a dăruit 40.000 Lei spre scopul amintit.

Sfințirea lor s'a făcut într'un cadru sărbătoresc de un grup de 4 preoți și anume: Pr. Victor Mureșan ca delegat al Of. Protopopesc, Aug. Pop, T. Ciuruș și Nicolae Cristea. Aduse în procesiune la biserică, s'a făcut sfințirea lor, iar în urmă delegatul Protopopesc într'o cuvântare potrivită, arată jertfa și dragostea mare a donatorilor și le înmânează hrisovul de ctitori ai sf. biserici, trimis de însuși P. Sf. Episcop Nicolae.

Sărbătoarea aceasta dă dovadă că, și azi sunt suflete gata de jertfe mari în cari credința trăește viu. Cinste lor și preotului paroh care se obosește mult în organizarea parohiei, dimpreună cu toți preoții noi veniți în aceste ținuturi.

cor.

Nr. 412—1931.

CONVOCARE

On. preoțime tractuală precum și D-nii profesori de religie sunt convocați în conferință, pe ziua de 3 Dec. a. c. în Hida, localul școlii primare de stat cu următorul program:

1. Invocarea Duhului Sfânt, orele 8 și 30'.
2. Deschiderea și constituirea conferinței.
3. Rapoartele preșidenților cercurilor pastorale despre activitatea desfășurată în decursul anului 1931.
4. Lecție practică din religie cu elevii clasei IV dela școala primară de Simion Curea din Zimbor.
5. Tema oficială. Pregătirea și înaintarea temei la oficiul protopopesc, este obligatorie pentru toți membrii conferinței. O comisie le va examina și cele mai reușite se vor ceti.
6. „Cum ne putem obicinui să fim la curent cu agendele oficiale“ temă lucrată de preoții A. Măgurean și G. Câmpeanu.
7. Curente și propuneri de sine stătătoare. Propunerile se vor prezenta în scris înainte de deschiderea conferinței, propunerile nescrise nu vor fi puse la ordinea zilei.
8. Inchiderea conferinței.

Prezența obligatorie pentru fiecare preot, nu se vor scuză decât absențele cauzate de forță majoră sau de boală constatată prin certificat dela serviciul sanitar. Absențele nemotivate se vor pedepsi cu o sumă egală cu transportul, însă nici la un caz sub 500 Lei, în favorul fondului de ajutor al preoților.

Unguraș, 14 Nov. 1931.

Protopop I. Ghiurițan.

CRONICĂ

Hirotoniri. P. Sf. Sa Episcopul nostru Nicolae Ivan, în zilele de 3 și 4 Noemvrie a hirotonit întru preot și duhovnic pe diaconul *Traian Anca*, prof. de religie în Turda și pe clericul *Ioan Buiu* pentru parohia Dângău. — P. Sf. Sa Episcopul Dr. Ioan Stroia al Armatei, în zilele de 14 și 15 Nov. c. a hirotonit întru diacon preot și duhovnic pe clericul *Vasile Fâșcu*, pentru parohia Aghireș.

Pentru muzeul eparhial am primit dela parohia Stejeriș un antimis vechiu dela anul 1746.

Proiectul de buget al statului pe 1932 care se va debata în parlamentul deschis la 15 l. c. se cifrează la 25.429,406.038 Lei față de 38 miliarde 402,491.635 Lei cât a fost în 1931, deci are o reducere de circa 13 miliarde.

Donație. În numele consiliului parohial din Tg.-Mureș se aduce mulțumită publică dlui Rector al Academiei Teologice din Sibiu, prof. *Nicolae Colan*, pentru donațiunea de Lei 2000 (două mii) ajutor votat din partea județului Mureș, și cedat fondului clopotelor bisericii din Tg.-Mureș.

PARTEA OFICIALĂ

CONSILIUL EPARHIAL ORT.-ROM. DIN CLUJ

Nr. 7572—1931.

Comunicat Oficial.

Invităm pe P. C. Preoți și profesori de religie din Eparhia Clujului, membrii ai fondului de ajutorare preoțesc cari își primesc salariul direct, nu prin Cassieria Consiliului nostru eparhial, sau cari n'au încă salariu de preot dela Stat, ca în înțelesul Art. 4 și 6 a Regulamentului Fondului ajutorului preoțesc să-și achite direct la Cassieria noastră și fără altă amânare cotizațiile de membrii la acest fond pe lunile scadente, Iulie—Noemvrie a. c., și pe viitor să și-le achite regulat în fiecare lună, fără a aștepta să fie provocați la aceasta, fiindcă dreptul la neprețuitul ajutor momentan de 50.000.— Lei e condiționat de achitarea absolut regulată a cotizațiilor lunare.

Cluj, la 16 Noemvrie 1931.

Consiliul eparhial.

Nr. 7521—1931.

COMUNICAT OFICIAL

Atragem atențiunea P. O. Oficii protopopești, ca până la 1 Ianuarie 1932 să satisfacă recercării noastre Nr. 2933—1931 în cauza colectei cu liste de subscripții, pentru biserica și căminul românesc la Ierusalim.

Cluj, la 16 Noemvrie 1931.

Consiliul eparhial.

Nr. 437—1931.

(57) 1—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de paroh din parohia *Ocolișel*, protopopiatul Turda, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salariu dela Stat, conform calificațiunei.
2. Sesiune parohială 20 jug. arător, fânaț și pădure.
3. Locuință corespunzătoare, până ce se va zidi casa parohială.
4. Una litră de bucate, jumătate grâu și jumătate cucuruz, dela fiecare cap de familie (circa 80 familii).
5. Stola uzitată.

Reflecții își vor înainta cererile la Oficiul protopopesc Turda, instruite cu toate documentele necesare, iar cu prealabila noastră încunoștințare

se vor putea prezenta în parohie pentru a cântă, predică respective a servi și a face cunoștință cu poporul.

Concurenții au să prezinte act de învoire dela Prea Sfinția Sa Episcopul nostru, fără de care nu vor putea fi luați în candidare.

Turda, 23 Noemvrie 1931.

Oficiul protopopesc ortodox român în conțelegere cu consiliul parohial.

Iovian Murășianu, protopop.

Nr. 6861—1931.

(55) 3—3

CONCURS REPETIT

În conformitate cu hotărîrea consiliului protopopesc al tractului Lăpuș, din ședința dela 8 Noemvrie a. c., prin aceasta se publică concurs nou pentru întregirea *postului de protopop al tractului Lăpușului*, împreună cu postul de paroh al parohiei centrale Târgul-Lăpușului, cu termen de 30 de zile dela întâia publicare în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salariul dela stat ca paroh și diurna protopopească.
2. Locuința în natură în casele parohiale din Tg.-Lăpușului, cu supraedificate și cu grădină.
3. Sesiunea parohială în estenziune de 20 jug. (10 jug. definitiv împroprietărită, 10 jug. în arândă forțată) și lemne din pădurea bisericii.

4. Alte venituri aprobate de forurile bis.

Concurenții îndreptățiți, conform concluderilor Congresului Naț. bisericesc Nr. 111 din 1888, își vor înainta cererile de concurs, cu documentele prescrise, la Ven. Consiliu Eparhial, în termenul indicat mai sus.

Concurenții au să prezinte act de învoire dela P. Sf. Sa Episcopul nostru, fără de care nu vor putea fi luați în candidare.

Dela concurenții din alte Eparhii se cere să prezinte și un act de învoire dela Chiriarchul lor, în înțelesul că, în caz de alegere și numire, li se vor elibera literile dimisionale.

Hotărît în ședința consiliului protopopesc al tractului Lăpuș, ținută în Târg.-Lăpușului în ziua de 8 Noemvrie 1931.

Președinte:

Dr. Seb. Stanca,
delegat consistorial.

Notar:

Dumitru Antal,
adm. prof.

Nr. 7390—1931.

„A P R O B A T“

Cluj, la 10 Nov. 1931.

NICOLAE, Episcop.